

Mesačník Základnej školy
Ulica Vajanského 2844/47, Lučenec

Ročník: XIV.

Školský rok 2014/2015

december

č.4

Zodpovedná : Mgr. Soňa Pinzíková

Šéfredaktor: V. Sojka

Redakčná rada: R.Belan, L.Gombalová,

A.Széplakyová, A.Veselková, T.Hájíček, J.Kašinský,

A.Kováč, F.Nedbal, N.Ondrová, M.Šulek, D.Vanzal

Ahoj, Bzučiaci,

Tak už ju máme tu. Zimu.

Ukázala nám aj ako vyzerá sneh, ale čo je najhlavnejšie, nezadržateľne sa blížia najkrajšie a najdlhšie sviatky v roku—Vianoce.

Tak čo, už ste poprekutávali všetky skrine a mamine tajné skrýše? Že nie, že aj tak to v tomto roku nebude víťazstvo, lebo si.....

Dobre nechajme tému darčiekov vedľa. Iba pripomínam, že rovnako /ak nie viac/ je dôležité a pekné aj darovať, nielen dostávať. A na to máte ešte trochu času /kúpiť alebo vyrobiť/. Nakoniec, ak sa dobre porozhliadnete po škole, nájdete aj na výstavkách možnosť niečo pekné domov doniesť. Inšpiráciu alebo aj kúpenie peknej ikebanky či anjelička.

Keď hovorím o tom poobzeraní sa po škole, aj ja som sa po nej prešiel s trochu viac otvorenými očami a musím povedať, že vianočná výzdoba v a na triedach sa Vám tohto roku ozaj vydarila.

Triedy už od dverí žiaria venčekom a vo vnútri vyzdobené nástenky i celý interiér — no krása. Patrí Vám a Vaším pani učiteľkám za to veľká vďaka.

A čo triedne samosprávy, už máte program na radovánky? Viete, že sa naň tohto roku mimoriadne teším, lebo je to poslednýkrát, čo sme my, ôsmaci iba diváci. O rok to už bude v našej réžii. Tak som zvedavý.

Nakoniec Vám chcem vo svojom mene popriať pekné sviatky a prázdniny a v januári veľa šťastia pri polročnom účtovaní

Váš Viktor

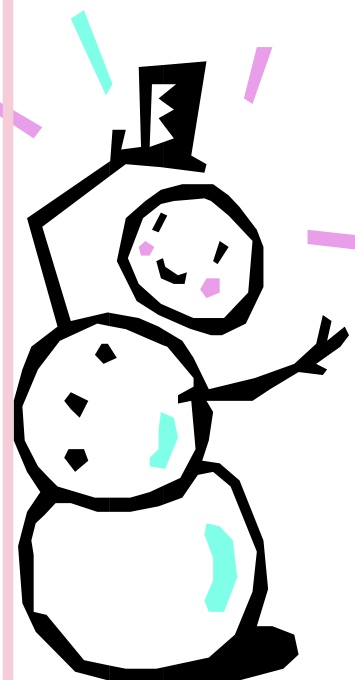
Môj kamarát snehuliak

**Keď napadne kopa snehu, to mám veľmi rád!
Vonku na dvore mi stojí zimný kamarát.
Červený nos z veľkej mrkvy, oči uhlíky,
biele bruško a na hlave klobúk veľiký.
Skákať, behať, naháňať sa nechce ani trochu,
iba stojí, stojí, stojí ako biela socha.
Či mu šepkám, či mu spievam, či na neho kričím,
či mu zhodím klobúk z hlavy, nepohnem ho ničím.
Odíde až s jarným slnkom, stečie dolu brehom.
Už sa teším až sa zase zjaví s prvým snehom.**

/Zvedavé slniečka/

Z obsahu tohto čísla

- *Advent*
- *Súťaže*
- *Semináre a prednášky*
- *bzučozábava*

ADVENT

Advent alebo adventné obdobie

(lat. *adventus* príchod) je prvá časť liturgického roka rímskokatolíckej cirkvi vymedzená 4 nedelami pred sviatkom narodenia Ježiša Krista a obdobie duchovnej prípravy na Vianoce.

Advent sa začína 1. adventnou nedeľou, teda nedeľou medzi 27. novembrom a 3. decembrom a je zároveň začiatkom cirkevného roka. Symbolom adventného obdobia, ktoré trvá štyri týždne, je adventný veniec so štyrmi sviecami - tie sa postupne zapalujú počas štyroch adventných nediel. Prvú zo štyroch adventných sviečok na tradičnom adventnom venci treba zapáliť v nedeľu 1. decembra. Najčastejšie sú sviečky tmavomodré alebo fialové, symbolizujúce liturgické farby adventných nediel.

Štvortýždňové obdobie adventu je pre veriacich najmä časom duchovnej prípravy a pokánia pred slávením Vianoc, radostnej spomienky na Narodenie Pána. V tomto období sa veriaci v katolíckych, evanjelických a ďalších kresťanských chrámoch schádzajú k modlitbám a zamysleniam, konajú sa v nich aj mnohé adventné koncerty. Chránové rúcho v advente je fialové.

Obsah adventu vyjadrujú staré adventné piesne - roráty, zostavené podľa biblických textov, prevažne prorockých. Roráty sa začínali pred svitaním a pripomínali, že pred narodením Krista ľudstvo „kráčalo v tmách.“

Adventné obdobie nie je len časom predvianočnej nákupnej horúčky. Má predovšetkým svoj duchovný obsah. Vyzýva k stretnutiu s Kristom v každodennom živote a pripravuje na jeho slávny druhý príchod. Symbol adventu - veniec, je od nepamäti symbolom víťazstva a kráľovskej dôstojnosti. Aj Biblia hovorí o venci ako o prejave úcty, radosti a víťazstva. Adventný veniec vzdáva hold tomu, ktorý je očakávaný a ktorý zároveň prichádza ako víťaz, ako kráľ a osloboditeľ. Rozlievajúce sa svetlo z horiacich sviec vyjadruje prichádzajúceho Krista, ktorý rozptyľuje temnotu a strach, pretože on je „Svetlo sveta“.

O advente, ale aj o zvykoch a tradíciách spojených so sviatkami zimy hovorila na besede s ôsmakmi pani Galádová. Spestrila tak žiakom vyučovanie regionálnej výchovy

Pripúravila L.Gombalová

Neodmysliteľnou súčasťou sviatkov zimy v našej škole sú folklórna skupina Zvonček s vianočnými koledami a chlapci pod vedením pani učiteľky Szókeovej nazývaní aj Kubovci. Tohto roku ich bolo treba trochu „omladiť“ a vystriedať tých, ktorí zo školy už odišli. Aj omladení Kubovci sa svojej úlohy zhostili veľmi dobre a hodiny tréningu sa oplátili. S programom vystúpili na stretnutí dôchodcov v kaviarni Hviezda i na stretnutí Miestneho odboru Matice slovenskej v Lučenci.

Pripúravila S. Pinžíková

NA LUCIU 13. DECEMBRA

Na Slovensku pretrvalo ľudové prežívanie tohto dňa. Nadovšetko bolo treba odháňať zlé, démonické sily, čo sa ešte viac zmocňovali bieleho dňa. Stoj, čo stoj sa im mali zabráňovať prístupové cesty do príbytkov. Na tento cieľ ľudia využívali čo najväčší buchot a lomozenie. V ten deň sa odvsadial ozýval rámus, buchotanie i vresk. Chlapci a mládenci hádzali staré hrnce a črepy do vrát i dverí na maštaliach, hrmotalo sa nádobami, čo sa našli na smetiskách. Zlé sily sa mali takéhoto buchotu zľaknúť a utekať pred náporom čudesných a nezvyčajných zvukov. Hluk a hurhaj bolo treba nainscenovať na krížnych cestách, kde sa vraj najčastejšie v nočných hodinách spochovali strigy a bosorky. Od nepamäti boli spojené s predstavami, že práve na týchto miestach sa sústreďujú a pôsobia rôzne nadprirodzené bytosti.

Na Luciu si prišli na svoje aj tie pracovné nástroje, ktoré vydávali rytmický, silný zvuk ako napríklad trlice a trepačky. Mali pomôcť zamedzenie prístupu zlým duchom medzi ľudí. V tento deň bolo zakázané pradenie.

... Od Lucie do Vianoc, každá noc má svoju moc ...

Naše Lucie poriadne vystrašili žiakov v triedach – lomozili a vymatali

Najpopulárnejším identifikačným prostriedkom bol dozaista luciový stolček. Podľa zaručeného návodu na jeho zhotovenie, kedy bolo potrebné každý deň od Lucie po Štedrý deň niečo na ňom urobiť, mohol jeho zhotoviteľ vidieť v kostole pri polnočnej bohoslužbe sediac na ňom všetky miestne strigy. Alebo si odniesol stolček ku krížu, urobil posvätenou kriedou okolo seba kruh a strigy sa mu ukázali. Všeobecne to bol čas priaznivý pre čary a preto sa v tento deň robievali aj lúboštné veštby. Dievčatá ich najčastejšie robievali s jablkom, z ktorého odhryzli každé ráno pred východom slnka. Poslednýkrát mali doňho zahryznúť počas zvonenia na Štedrý večer a pozerat' na prvého muža. Meno tohto chlapa malo byť menom ich budúceho manžela.

V predvečer Lucie dospelí i deti jedli cesnak, ktorý ich mal chrániť pred zlými duchmi. Mnohí si ním robili krížik na čelo, bradu a zápästie, aby sa zvýšil jeho ochranný účinok. Cesnakom, trojkráľovou kriedou a posvätenou soľou robili kríže na dverách obytných domov a stajní. Dobytok tiež okiadzali dymom z posvätených rastlín. Významnú úlohu v tento deň mali aj obecní pastieri. Obchádzali dedinu s veľkou trúbou, aby silným trúbením zahánali bosorky. Práskali aj bičmi, písali na pišťalkách a prstoch, trúbili na rohoch, cengali kravskými zvoncami. Bola to akási archaická forma ochrany dediny a chotára.

Pripravila: N.Ondrová

K Vianociam zas patrí vianočná výzdoba. Stalo sa už tradíciou, že triedy súťažia nielen v najkrajšie vyzdobených dverách – venčekoch na nich, ale v posledných rokoch aj v zhotovovaní adventných venčekov či vianočných ikebán /na triednických hodinách a hodinách pracovného vyučovania/

Vyhodnotenie a odmenenie najlepších sa uskutoční na Zimných radovánkach 2014, no my si tú krásu môžeme vychutnať každý deň, pretože výstavy ikebán sú na chodbách školy.

Posúďte sami, že aj v tomto roku sú ozaj vydarené

Estetickú „bodku“ vianočnej výzdobe vždy dá pani učiteľka Banašová

Vianočná nástenka v 7.A

Pripravila N.Ondrová

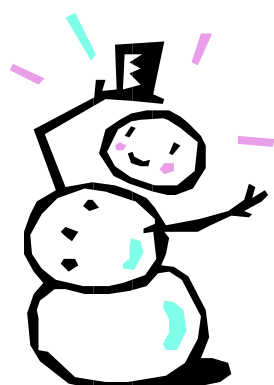
ZDRAVO JEDZME

Zdravá výživa – často opakované slovo. Málokto by vedel povedať, čo presne pod tým rozumieť. A väčšina ľudí význam zdravej výživy podceňuje. Zdravá výživa však môže rozhodnúť o našom zdraví – či chorobe. Telesnom, i duševnom. Zdravá strava neznamena len kvalitné "palivo" pre svaly. Zdravá strava znamená aj výživu pre mozog. Správnu funkciu mozgu môžete ovplyvniť – stravou. V dobrom i zlom. Aj to je dôvod, prečo sa naozaj neoplatí ignorovať pojem "racionálna výživa".

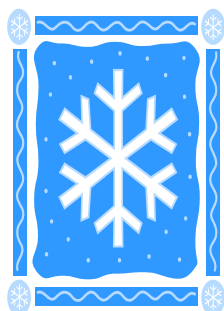
Takúto „lekciu“ nám nedávno ušetrili tety kuchárky, keď nám ukázali ako sa dá zdravo a pritom chutne stravovať.

Takto by malo vyzeráť „zdravé meničko“

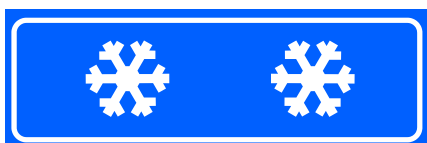
Pripravil p. učiteľ Paľaga

A ešte raz na podobnú tému. Kým tety kuchárky ukázali konkrétne ako má zdravá výživa a zdravé stravovanie vyzeráť, študentky strednej zdravotníckej školy rozprávali v triedach o tom, čo zdravá výživa je, prečo sa treba tak stravovať a čo spôsobíme svojmu telu, keď ho „nebudeme poslúchať“.

Súčasťou tejto „zdravej osvetu“ boli aj besedy dievčat s PhDr. Katkou Kropáčovou z CPPPaP na tému dospievanie

Prípravila S. Pinžíková

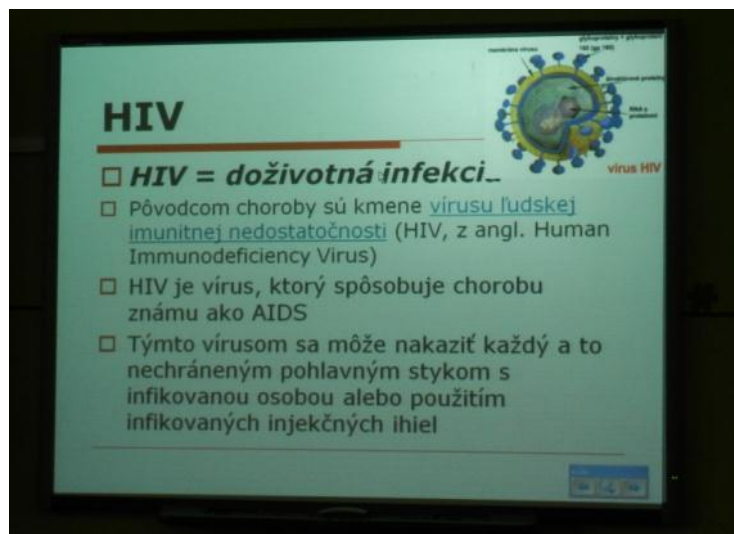
Ešte v októbri sa uskutočnilo v našej škole školské kolo Olympiády v slovenskom jazyku. Víťazom tohto kola sa stal s navyším počtom bodov Tomáš Hájiček z 9.A triedy.

V stredu 10. decembra ako víťaz reprezentoval našu školu na obvodnom kole v CVČ Magnet. V silnej konkurencii prevažne dievčat /iba dvaja chlapci vrátane Tomáša/ sa mu podarilo s počtom bodov 40 obsadiť 4. miesto. Je to síce v športovej terminológii „zemiaková“ medaila, ale my Tomášovi ďakujeme, gratulujeme k úspechu a želáme mu v tomto roku veľa podobných úspechov.

Dvojtranu pripravili:
J.Kašínský a A. Kováč

Séria prednášok a prezentácií študentov zdravotníckej školy pokračovala aj témou často tabuizovanou a menej známou, no o to nebezpečnejšou a to AIDS a HIV.

O aktivitách v Týždni boja proti drogám sme vás oboznámili už v novembrovom čísle. Niektoré aktivity pokračovali aj potom a teraz vám prinášame ukážky z besedy s policajtními. Hovorilo sa na nej aj o dôsledkoch nerozumného správanja detí a následkoch pre nich samých ako aj ich rodiny.

Sériu výchovných prednášok uzavreli špeciálne pracovníčky našej školy /v projekte PRINED/

BZUČOZÁBAVA

Zvyky a tradície na vianočné obdobie

Možno ani neviete, ako vaši rodičia či starí rodičia dodržiavali niektoré zvyky, ktoré sa viazali k tomuto, hľadám najobľúbenejšiemu obdobiu.

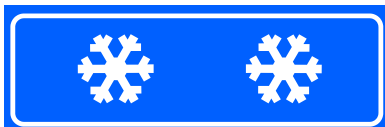
Zvyky sprevádzali človeka, možno povedať, od kolísky až po hrob.

Počúvajte - čítajte!

Ku dňu svätého **Mikuláša** 6. decembra sa viažu mikulášske obchôdzky po domoch. Mikuláš, čert a anjel obdarúvali dobré deti sladkosťami, orieškami, ovocím a vyzývali ich k poslušnosti.

Zlé deti dostali prút, o čom sa hovorí aj v riekanke:

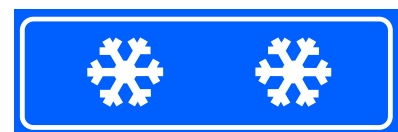
„Ja som svätý Mukuláš, modlice sa Očenáš. Dobrým dzecom koláče a zlým dzecom korbáče.“

Na Katarínu - 25. novembra končili zábavy a utíchol spev na dedine.

V podvečer Ondreja, 30. novembra dievčatá pomocou rôznych praktík veštili svoju budúcnosť. Najznámejšie je trasenie plota pri dome, kde býval **Ondrej**, pričom sa hovorilo: „Ploce, ploce, trasem ca, svätý Ondrej, prosím ca, daj mi tejto noci znac, s kým ja budzem pred oltárom stác.“

Dievča sa potom nesmel s nikým rozprávať, a v noci sa jej malo prijsniť, kto bude jej ženích

Bzučozábavu pripravil R.Belan

Vianočné povery

Pri štedrovečernom stole rozhodne nemá byť nepárny počet stolovníkov, nepárneho by si odvieďla Smrť. Je zvykom, že sa prestiera jeden tanier a príbor navyše do počtu.

□ Na Štedrý deň sa nemá nič požičať, inak sa privolá bieda s núdzou.

□ Od štedrovečernej večere až do polnočnej omše sa nesmie chodiť cez pole. Kto vraj tento zvyk poruší, do roka zomrie.

□ Keď sa nohy štedrovečerného stolu obtočia nitkou, domu sa celý rok vyhnú zloději.

□ Mince alebo rybia šupina položená pod tanierom prináša do domu peniaze.

- Po večeri je dobré hodiť črievicu za hlavu. Ak bude ukazovať špičkou k východu, pôjde slobodné dievča do roka z domu.

Za krásne vianočné pohľadnice ďakujem Bzučoviny pani učiteľke Papcunovej